

УДК 351.82:355.01(477+450+571)

ЕКОНОМІЧНА ДИПЛОМАТІЯ В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

Тетяна Дракохруст
д. юрид. наук, доцент

Західноукраїнський національний університет (Україна)

Дієве виконання мети і завдань економічної дипломатії має тенденцію до зниження напруження в економічних питаннях між державами, об'єднаннями держав та союзами. Проте для сьогодення характерними є тенденції значної економічної та політичної залежності між окремими країнами.

Відповідно О. Шаров вказує на те, що «зростання економічної взаємозалежності в останні десятиріччя все більше розмиває різницю між внутрішньою та зовнішньою економікою» [1, с. 36].

Таке формулювання означає, що в сучасних умовах дедалі складніше забезпечувати реалізацію національних інтересів у зовнішньоекономічній сфері, самостійно визначати напрями зовнішньополітичної діяльності та інструменти роботи економічної дипломатії. Особливо це характерно для невеликих держав, що перебувають у полі впливу глобальних гравців на міжнародній арені.

Починаючи від 2022 року, мета й завдання української економічної дипломатії суттєвим чином трансформувалися. В умовах війни, ведення бойових дій, бомбардування міст, сіл, підприємств, організацій, фермерських господарств усі зусилля української дипломатії спрямовано на активізацію економічних методів впливу на країну-агресора.

Завдяки ініціативі та зусиллям Президента України, максимально злагодженим діям Офісу Президента України та Уряду, Міністерства закордонних справ та інших органів державної влади у тісній співпраці з міжнародними організаціями, стратегічними партнерами, урядами іноземних держав вдалося розробити та запровадити шість пакетів санкцій, що застосовуються до економіки РФ [2].

Фінансові, торговельні та персональні санкції запровадили понад 40 країн: від США та ЄС до Південної Кореї, Швейцарії та Албанії. Захід заморозив валютні резерви Росії, заарештував яхти й нерухомість багатих росіян, відрізав держбанки від світової фінансової системи, відмовився купувати у Росії нафту й вугілля, заборонив продавати їй обладнання, технології та предмети розкоші.

Зазвичай економічні санкції ефективніші за певних умов. Насамперед між державами – об'єктом та суб'єктом повинні бути значні за обсягом торговельні відносини, країна – об'єкт санкцій повинна бути меншою за країну-суб'єкт, що їх застосує, витрати для держави-суб'єкта мають бути незначними, упровадження санкції – негайне [3].

Наразі санкції складаються з широкого спектра секторальних заходів, включаючи обмеження на торгівлю, фінанси, технології та товари подвійного призначення, промисловість, транспорт і предмети розкоші.

Вони також охоплюють заборону на імпорт або транспортування морським шляхом сировини нафти та певних нафтопродуктів з Росії до ЄС, відключення від SWIFT декількох російських банків, а також призупинення мовлення й ліцензій кількох підтримуваних Кремлем дезінформаційних засобів масової інформації [4].

Росія стала країною-ізолюмом. Вона втратила найбагатші ринки збуту для своїх товарів, залишилася без західних кредитів, фахівців, інвестицій і технологій, завдяки яким змогла вибратися з бідності та побудувати ринкову економіку на руїнах радянської планової.

Таким чином, українська економічна дипломатія працює над забезпеченням національної та зовнішньоекономічної безпеки зокрема.

Економічна дипломатія керується чіткою метою, завданнями, має власний інструментарій та є ефективною в умовах ведення гібридних війн. Водночас сучасні українські реалії свідчать про те, що в умовах повномасштабного російського вторгнення на територію України, одним із важливих інструментів боротьби з країною-агресором стали методи та інструменти економічної дипломатії.

Список використаних джерел

1. Данилишин Б. Якими мають бути стратегічні напрями відбудови національної економіки. Українська правда. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/09/1/691022/>
2. Ватченко Б. С., Шаранов Р. С. Антикризове управління підприємством в умовах війни. Економічний простір. 2022. № 182. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/182-5>
3. Назаренко О. А., Озарко К. С. Виклики та стратегічні пріоритети публічного управління України в умовах війни. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Публічне управління та адміністрування. 2022. Т. 33(72), № 4. DOI: <https://doi.org/10.32782/TNU-2663-6468/2022.4/11>
4. Полянська А. С., Мартинець В. Б., Кабан О. В. Оптимізація ланцюга постачання на підприємстві в умовах кризових явищ. Актуальні

проблеми розвитку економіки регіону. 2022. Т. 2, № 18. DOI:10.15330/apred.2.18.112-127

5. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL : <https://www.president.gov.ua> (дата звернення: 25.03.2023).